

Van een overheersend antropocentrisme naar een relationele visie

De uitdagingen van de huidige en toekomstige mensheid in het licht van Chiara Lubich's intuïties en ervaringen in de zomer van 1949. De theoloog Hubertus Blaumeiser vertelt over het recente seminarie van de "Abbàschool" in Tonadico (Trente, Italië).

Wie zijn we? Hoe realiseren we onszelf en hoe is onze relatie met anderen? Waar gaan we heen en waar liggen onze wortels? Dit zijn vragen die vandaag de dag met een nieuwe urgentie worden gesteld, nu de mens de eenvoudige vrucht schijnt te zijn van de evolutie die bepaald wordt door zijn genen en door de activiteit van zijn hersenen; en wanneer hij met nieuwe technologieën steeds meer kan worden geperfectioneerd, maar ook gemanipuleerd; wanneer mensen massaal als vluchteling leven of in sloppenwijken in armoede teruggedrongen worden, en wanneer menselijk ingrijpen het evenwicht op aarde onherstelbaar dreigt te verstoren.

Dit zijn uitdagingen van de toekomst, die te complex zijn om op een partiële manier te worden aangepakt, uitdagingen die een nieuwe aanpak vereisen. Het is met deze overtuiging dat **van 14 tot 16 juli onderzoekers in een twintigtal disciplines elkaar in Tonadico in de Dolomieten hebben ontmoet**. Een seminarie waarbij de "Abbàschool" (het interdisciplinaire studiecentrum van de Focolarebeweging), het Universitair Instituut "Sophia" (Loppiano, Italië) en het "Centrum Chiara Lubich" betrokken waren. Het doel? Nadat men de ambitie om snel tot conclusies te komen terzijde had geschoven, werd overeengekomen om samen verschillende onderzoekswegen te verkennen.

De plaats en datum van de samenkomst boden daartoe de gelegenheid: in deze bergen, precies 70 jaar geleden, begon een periode van overweldigende ervaringen en inzichten voor Chiara Lubich en enkele personen uit de eerste kern van de Focolarebeweging. Ze voelden dat God hen tot zich had getrokken en keken naar de wereld, niet "van bovenaf" of "van onderuit", maar "van binnenuit" bij wijze van spreken. Een ervaring die een onuitwisbare indruk op hen heeft gemaakt die bepalend is geweest voor de ontwikkeling van de Focolarebeweging, maar - zoals we intussen hebben begrepen - ook een bron van nieuwe culturele ontwikkelingen die invloed hebben gehad op alle wetenschappelijke disciplines.

De visie op de mens die uit deze bijeenkomst naar voren kwam, is gevarieerd en toch convergerend. Het is onze plicht - zo verklaarde Pierro Coda, de voorzitter van het Universitair Instituut Sophia - om steeds meer een universeel zelfbewustzijn te ontwikkelen, "geheel kosmisch en geheel menselijk", met een citaat van Chiara Lubich: "Mijn zelf is de mensheid, met alle mensen die waren, zijn en zullen zijn".

Een visie op de mens en op de samenleving die niet statisch is, benadrukte Anouk Grevin, een Franse econometiste die ook onderzoek doet over de dynamiek van het geven: "Of het nu gaat om geven of ontvangen, beide houdingen zijn gebaseerd op het vermogen om onszelf te herkennen in de ander, om alles wat van hem is ons eigen te maken, zodat we onszelf in onze totaliteit kunnen uitdrukken en de ander volledig in onszelf kunnen ontvangen".

Politicoloog Pasquale Ferrara en natuurwetenschapper Sergio Rondinara openden een

verdere horizon: "De wereldpolitiek gaat uit van een antropocentrische visie op de wereld, terwijl de sociale en ecologische dimensie van het leven op de planeet nog steeds onderbelicht is. Het is dringend noodzakelijk om van een overheersend antropocentrisme over te gaan naar een antropologie die niet de mens het absolute overwicht geeft, maar eerder relationeel is".

Als coördinator van de "Abbàschool" trok Fabio Ciardi de conclusies van het seminarie: "Naarmate de uren verstreken, traden we steeds dieper in de realiteit van het bestaan. We moeten verder gaan in deze dynamiek: werken in ons eigen vakgebied en onszelf confronteren met andere disciplines." **Jesús Morán, medevoorzitter van de Focolarebeweging**, wees op een tweeledige taak: een hermeneutiek van het charisma van de eenheid en "dienstbaarheid aan de mensheid, waarbij ten minste enkele van de beslissende kwesties van onze tijd aan de orde komen".

Hubertus Blaumeiser